

cala a Nova York. Sorprèn que malgrat la seva joventut escrigui que “es pot tenir la sensació d’haver fet tard a la vida”.

En un altre registre més optimista **Azahara Alonso** (Oviedo, 1988) explica a **Goza** (*Siruela*) la seva estada a l’illa de Malta a la recerca d’un to adequat per a la seva existència (“l’espai delimitat de l’illa és la planificació geogràfica del meu albir”). No vol que la velocitat i els ritmes imposats per una societat accelerada i consumista la determinin i l’ofusquin. Els llibres i la filosofia seran els companys d’aquesta aventura.

MÉS ENLLÀ DE L'ÀMBIT PERSONAL

Anthony Passeron (Niça, 1983) ha aconseguit a **Els fills adormits/Los hijos dormidos** (*L’Altra Editorial/Libros del Asteroide*) construir un doble relat de memòria ple de força i emoció. D’una banda, explica la història del seu oncle Désiré, toxicòman com la seva parella, que mor víctima de la sida, i recorda els silencis familiars entorn de la seva figura i els sentiments que li va despertar de nen la malaltia de la seva cosina, també infectada del virus. D’altra banda, repassa els avenços en la investigació científica sobre l’epidèmia en els primers anys dels vuitanta del segle passat: els metges i hospitals que van començar a analitzar-ho, les hipòtesis, les rivalitats entre investigadors francesos i nord-americans, els laboratoris... La memòria personal s’alterna amb la col·lectiva i ens brinda un relat apassionant.

La primera novel·la –aquí sí en la seva concepció tradicional– de la madrilenya **Alana S. Portero** (1978), **La mala costumbre** (*Seix Barral*), conté la confessió serena d’una dona trans que creix a l’humil barri de San Blas. En aquell entorn on és present la violència, la droga i el silenci, però també els afectes, robustos i continguts, madurarà una veu, que té moltes concomitàncies amb la biografia de l’autora. És aquest un llibre testimoni que, com un joc de miralls, mostra una vida, moltes, i els ulls que les miren.

A **Una estela salvaje** (*Gatopardo*), la periodista i escriptora nord-americana **Kathryn Schulz** (Shaker Height, Ohio, 1974) parteix de dues vivències personals per reflexionar sobre conceptes com a pèrdua i troballa, que la porten a comprendre l’escala còsmica. El seu admirat pare, jueu, poliglota i gran conversador, mor després de dies hospitalitzat i ella narra el sentit d’aquesta pèrdua i el procés de dol (“el dol és viure amb la presència constant de l’absència”). En la mateixa clau filosòfica ens relata la trobada amb la que seria la seva dona i com es forja la seva relació. Schulz transita des del jo més íntim al relat assagístic: “Tot està connectat amb el seu contrari, tot està connectat amb tot”.

Mar García Puig reconstrueix a **La història dels vertebrats/La historia de los vertebrados** (*La Magrana/Random House*) l’ansietat generalitzada amb component obsessiu que li va sobrevenir quan va donar a llum als seus tan desitjats fills, els bessons David i Sara, i quan les eleccions a Espanya li van atorgar un escó al Parlament.

L’evolució del seu desordre psiquiàtric està acompanyada per altres tants casos documentats i serveix perquè l’autora faci un treball fonamentat (estudis mèdics, exemples històrics, relats mitològics...) que ens acosta a aquella vivència.

A **La feina d’una vida/Un trabajo para toda la vida**, **Rachel Cusk** (*Editorial Les Hores/Libros del Asteroide*) també plasma les contradiccions que li va generar la cura de la seva primera filla (“és com viure en un continu estat de crisi”).

La vida continua proporcionant un molt bon material literari. Les autores i autors dels llibres aquí ressenyats han sabut trobar maneres atractives d’acostar-nos les seves experiències. Els seus textos transcendeixen el jo i no són pocs els casos en què la veu personal esdevé col·lectiva o generacional. /

/ La mexicana **Alma Delia Murillo** cerca sense ràbia ni rancúnia el pare que va abandonar la llar

/ La mort de la mare i el dolor que roman mentre la vida segueix, a l’obra de **Neus Canyelles**

/ **Laura Calçada** i **Anna Pazos** mostren una generació cosmopolita, àvida de sexe, emocions i drogues

/ La sida del seu oncle **Désiré** i la cursa per trobar una cura componen l’obra de **Passeron**

Entrevista a María Larrea

“Als 27 anys vaig descobrir que m’havien adoptat il·legalment”

M. ZAMORA

María Larrea (Bilbao, 1979) ha escrit el seu primer llibre, *Los de Bilbao nacen donde quieren*, en francès. Ella va créixer a París, en un petit i humil habitatge ubicat a la rebotiga d’un teatre, on el seu pare treballava com a conserge. Els seus progenitors havien emigrat a la recerca de millors oportunitats; la seva mare es dedicava a tasques de neteja. De jove esbrinaria el secret del seu origen, que ningú no li havia explicat. La revelació donarà peu a aquest com-movedor relat que és de veritat encara que sembli una ficció.

Com neix aquest llibre? Tenia sospites sobre els seus orígens?

Als 27 anys vaig descobrir que, de nena, vaig ser adoptada il·legalment. Després d’estudiar cinema vaig voler explicar en una pel·lícula la vida dels meus pares i el nostre gran secret familiar. La nostra història mereixia una ficció lírica i burlesca, un drama de l’exili. Però la pel·lícula no es va fer. Un matí, mentre plorava pel fracàs d’aquest projecte, una amiga (professora de francès, el detall és important) em va trucar per dir-me: la vostra història no pot ser una pel·lícula perquè és novel·lesca. Respecte al pressentiment, tenia un problema clar d’identitat, espanyola o francesa, de classe obrera en entorn burgès, però no podia imaginar una cosa tan extrema.

El seu treball com a guionista ha influït a l’hora d’estructurar i plasmar la seva història?

No vaig pensar d’escriure la novel·la com un guió, però ara sí que veig que

la meua feina de guionista va tenir una influència en la manera de treballar les escenes amb rapidesa, amb una voluntat d’eficàcia en les accions, que es vegin i sentin els escenaris. Si pensem en la literatura abans del cinema, sempre ha estat així: es pot llegir el capítol del casament a *Madame Bovary* de Flaubert com un pur guió.

Explica els comentaris despectius que vostè mateixa va haver de sentir a l’escola (“Et dius com la nostra assistenta”). Com ho va viure?

Volia descriure la vida dels meus pares, la quotidianitat dels emigrants espanyols, la seva vergonya per l’idioma o la pobresa. Una emigració que no he vist en la literatura que he llegit. La intenció era fer una pintura d’una família d’espanyols a França, que se sentien invisibles, que callaven, treballaven, però amb un patiment subterrani de l’exili. També per comprendre com tres orfes d’una mateixa nació, Espanya, acaben sent una família a la França dels anys vuitanta.

/ “Volia descriure la quotidianitat dels emigrants espanyols, la vergonya que tenien per l’idioma o la pobresa”

/ “L’humor és un contrapunt per abordar temes duríssims com l’abandonament, la prostitució o l’incest”

En la seva escriptura l’humor i la sàtira suavitzen en certa manera el drama i el dolor. És una vàlvula d’escapament?

Crec que l’humor i la sàtira són una música molt personal, vaig voler donar la meua veu amb tota la seva autenticitat, amb la cruesa que també caracteritza la meua manera d’escriure, sense cortesia fingida, encara que també amb lirisme. Els temes que abordo a la novel·la són duríssims: abandonaments, prostitució, violència cap a les dones, alcoholisme, incest... L’humor em serveix de contrapunt.

Vostè va conèixer la seva mare biològica i constata que era d’una classe acomodada. Ha imaginat com podia haver estat la seva vida?

Pel fet de ser adoptada, abans de conèixer part de la meua història, per descomptat que em vaig fer una quantitat excessiva d’hipòtesis, més o menys extravagants. És una cosa que fan els que no coneixen el seu origen. Quan vaig conèixer la història, se’m va tallar la imaginació. Va ser l’hora d’acceptar l’existència que vaig tenir, que tinc. Res més.

Definiria el seu llibre com una novel·la?

Insisteixo que el meu llibre és una novel·la. Encara que aquesta està basada en la meua vida, he creat un teixit connectiu gràcies a l’escriptura dels sentiments, he utilitzat les armes de la literatura per explicar aquests destins. esclar que hi ha els fets, les dades, els llocs i les experiències reals, però després hi ha les emocions. /